

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYÉ ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:

Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetések felvezet: a kiadóhivatal
A lap szerkesztéséhez küldendő anyagok a szerkesztőséghez intézendők

A gazdatársadalom jövő feladatai.

A vármegyei gazdaggyűlés hétfőn ismertette jövő évi munkaprogramját. A gazdák jövő sorsára nézve messze kiható kérdésekkel foglalkozott. A bölcs vezetőség tisztán látja a jövőt, midőn a gazdasági fejlődésnek alapját a gazdatársadalom erőteljes tömörülésével kívánja felépíteni. A vármegyei gazdák egyesülete nemes törekvéseit, a tervbevett hasznos alkotásokat csak úgy valósíthatja meg, ha a gazdaközönség az egyesület zászlaja alá sorakozik. Így szerezhet erkölcsi tekintélyt, így növelheti anyagi erejét.

A most dúló önvédelmi harc súlyos terheket ró minden társadalmi osztályra. Különösen nehéz terheket ró majd a jövő a gazdatársadalom vállaira. Más társadalmi osztály szervezkedve keresi az erőt, amelyre érdekeit a gazdasági háborúban megvédi. A magyar gazda régi közönnyel néz a jövő elé. Mi lesz ennek a következménye? Az, hogy bár a földmivelő nép hozta a háborúban a legnagyobb véráldozatot, a plutokrácia mégis a mezőgazdaságra fogja hárítani a háború terheit. A gazdák társadalma szervezetlenül nem tudja érdekeit megvédeni a szervezett társadalmi osztályokkal szemben. Jövendő közgazdaságunk, birtokpolitikánk, adóalapunk arányos kulcsa érdekében is tömörülnie, szervezkednie kell tehát a gazdatársadalomnak.

A gazdatársadalom régi óhaja, hogy a mezőgazdasági érdekképviseletek hatalmas tényezői: a mezőgazdasági kamarák törvényhozási uton létesüljenek. A reánk váró nagy s nehéz küzdelmekre erős várat kell építeniök a magyar gazdáknak. A gazdatársadalmi érdekek védőbástyái pedig csakis a mezőgazdasági kamarák lehetnek. Míg e vár nem épült, addig a magyar földmivelő nép a jövő érdekében a harcot a szabadtársadalmi alapon szervezett vármegyei gazdasági egyesületekben tömörülve vívhatja meg.

A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület részt akar venni a gazdasági harcban. Elhatározta, hogy a védelemre a legnagyobb eréllyel szervezi a megyei gazdák dandárát s zászlója alá gyűjti a nagybirtokost, a dicső középosztályt, a hős magyar parasztot. A nemes ügy szolgálatába bevonja az egyesület intelligens gazdáit, a falu papját, tanítóját és jegyzőjét s az ő közvetítésükkel gyűjti egy táborba Veszprémvármegye gazdaközönségét.

Az egyesület a vármegyei gazdaszervezetet úgy óhajtja kiépíteni, hogy a falusi és járási szervezetek szoros kapcsolatban legyenek az anyagegyesülettel. Ebből a célból a vármegye minden járásában alakít járási gazdatanácsot. Ennek tag-

jait a községek gazdabizottságai küldik ki. Vagyis a járási gazdatanácsnak minden egyes községből delegátusai lesznek. Viszont a járási gazdatanács megbízottai tagjai lesznek a vármegyei gazdasági egyesület igazgató-választmányának. Ez az új intézkedés szociális érdekeket is szolgál, mert a kisgazdáknak is helyt ad a választmányban. Az így kiépített szervezetek biztosan meg tudják védelmezni minden gazda és minden község érdekeit. Ily szervei összekötötés tájékoztatja majd a vármegyei gazdasági egyesületet, hogy hol nyújthat segítyt a földmivelő népek?

Az egyesület a jövőben intenzívebben kíván működni. E véget elhatározta, hogy kebelében állandó jellegű bizottságokat, illetve szakosztályokat létesít. Megalkotja elsősorban az egyesületi tanácsot. Ennek feladata lesz, hogy az igazgató-választmányi ülések elé kerülő ügyeket az ülések előtt attanulmányozza s az igazgató-választmány véleményét szolgálja. Ugyancsak az egyesületi tanács fogja megvitálni a járási gazdatanács javaslatait, kezdeményezéseit is.

Az egyesület, hogy minden gazdasági ágazat fejlődjék, hogy az agrarpolitikai és szociális kérdések eredményesen legyenek megoldhatók, szervez még növénytermelési, állattenyésztési, tejgazdasági, szállószeti és borászati, szövetkezeti és üzemi, közgazdasági, végül népoktatási szakosztályt. E szakosztályok tagjait kiváló szaktudású egyénékből állítja össze.

Egyik legfontosabb feladat a többtermelés kérdéseinek megvalósítása. Ennek érdekében elkerülhetetlenül szükségesnek tartja az intenzívabb talajmivelést, az okszerű trágyázást, illetve a műtrágyák helyes alkalmazását, a vetőmag megválasztását, a magnemesítést megmonosítását. A Vesz-

prémvármegyei Talajmivelő r. t. megtanítja a gazdákat az istállótrágya okszerű kezelésére is. E célból a vármegye több községében mintatrágyatelepet létesít s arra törekszik, hogy a gazdák a háboru alatt műtrágyához jussanak. Közbenjár a tavaszi vetőmag doigában is és az egyes uradalmakban termelt nemesített búzavetőmagvak utántermését a kisgazdák céljaira lefoglalja. Felkéri a vármegye törvényhatóságát arra is, hogy a búzavetőmag kötelező csávázására vonatkozólag szabályrendeletet alkosson.

Mozgalmat indított az egyesület a repce, a len, a kender, a cikória fokozottabb termelése érdekében s kérelmezte a pénzügyminiszternél, hogy a háboru tartamára a gazdák saját szükségletükre családonként 20—20 □-ol dohányt ültethessenek. A szőlők fenntartása érdekében pedig közbenjár a földmivelésügyi kormánytól, hogy a jövő esztendői szénkéneg- és rézkénpor-szükséglet fedezéséről gondoskodjék.

Rendkívül fontos feladatának tartja az egyesület szépen fejlődött állatállományunk fentartásának elősegítését. Minden lehető elkövet, hogy a földmivelésügyi kormány a mai nagy takarmányhiányban a gazdáknak erőtakarmányt utaljon ki s támogatja a vármegyei takarmányozást intéző bizottság működését s figyelemmel lesz arra, hogy a takarmányekviratásokat a legmegtakarítóbban intézzék.

A gazdaság viteléhez szükséges anyagok és eszközök könnyebb és olcsóbb beszerzése céljából az egyesület egy szövetkezeti áruosztályt létesít és pedig a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének oly rendszerű központi támogatásával, mint aminő kapcsolat a Hangya és a falusi értékesítő szövetkezetek között van. Fontosnak tartja az egyesület

Levél a Volga partjára.

Testvér, ott a Volga partján dereng-e a hajnal?...
Amig küzdök a csikorgó, hideg téli faggal.
Kandalótok pisla fényét ha nézitek csendben:
Csordul-e köny a sovárgó, hazanéző szemben?
Enyhül-e a bánat kesergő szivedben?

Testvér, nézd... a mi inségünk veled együtt érez,
Szívünk érz nagy bánatot, hisz megértünk téged.
Csak az, aki kapzi szível falatunk is lopja,
Az nem gondol rátok könnyel... S még jól megy a dolga,
Azt sem tudja, hol van s mit mesél a Volga.

Testvér, látjuk, hogy a vihar arcotokat vágja,
Azt is látjuk, hogy nem aludt ki szívetek lángja.
Csak akik a koldusbotot a kezükbe nyomják,
S ragyogásban, fényben élve emléketek rontják,
Csak azok felelték a vérező Volgát!

Testvér, örülj... már közelget a béke szent napja,
És a rabodg obszját a kezetekbe adja...
Elbucsztok a siroktól keservest zokogva,
Hazajöttök édesink fényel és nem lopva...
S elmondjátok lithon, mit ázen a Volga!

Móner Ferenc.

Olajágas fehér galamb.

— Dr. Rainprecht Antal főispán beszéde. —

Hideg decemberben májusi szellő lengedez.
A természetben beköszöntött a fagy. Ugyanakkor az emberi szívekbe a meleg: — a teremő, az életet adó, az emberiség termékeny, nagy, újra feltámadó, harmonikus, békés munkájának már csaknem mindörökké elvesztettnek vélt, kedves rü-

gyeiből virágot fakasztó meleg. Megértő készséggel és örömmel köszöntünk téged, hideg észak honából hozzánk érkezett napuságot!

Künn a csatatéren is becsületeseznek, deréknek ismertünk meg titeket, Oroszország fiai. Szemben állván veletek, jól esett lánunk, éreztünk, hogy méltó ellenfelei vagytok a magyarnak, méltók vagytok arra is, hogy — ha lsten ugy akarta — gyermekeinknek, apáinknak dicső lelkéről számoljatok be a minden seregek Urának.

Hisszük, hogy békejobbotok őszinte. És ezért fogadjuk mi azt nyíltan, szívesen.

Az acél, a fegyver még nem suly Veszprémmegye fiainak. Ha kell: küzdünk hazánkért továbbra is vitézül, nagyszerűn. Küzdünk mindenestre szép kárpáti határunkról megtakarított energiáknak a művelnek csufolt nyugat minden ördöge ellen megkettőzött lelkesedésével és készségével.

És mégis örvendünk a gyilkos füstgomolyban, szereteteink friss hóval szegett vérpatakjai felett, egymást még mindig ezer darabra tépni akaró keselyűk között a Te látásodon — olajágas fehér galamb!

Millió és millió anya, hitves, gyermek sóhaja, az emberiségnek békés fejlődés után vágyakozó imája fehér színeden és szelid természeteden ugyan nem változtat, de szárnylzmáidnak — úgy véljük — mindenen uralkodni tudó erőt ad, hogy szüntelenül, állandóan és sebezhetetlenül felettünk lebegve, a nagy oceánnál is megbirkózza, valóra váltad az édes, a szelid békének mindeneket megnyugtató gondolatát, amit valamennyien közelre sejtve, remény- és bizalomteljes hontul érzéssel várunk.

a szövetkezetek alakítását is, mert csak a jól működő gazdasági értékesítő és fogasztási és egyéb szövetkezetek menthetik meg a földművelő népet a kereskedelem tulkapásai ellen.

Szakkérdésekben tanácsal vagy véleményvel szolgál az egyesület minden gazdának a jövőben is. Máris foglaljuk a háború utáni gazdasági be rendezkedés előkészítésével. Ehez kapcsolódik az a némes szándéka, hogy a harctéren elesett hősök özvegyei és árváinak segélyezésére irányuló törekvéseket önzetlenül és lelkesedéssel támogatja.

Ezekben vázoltuk azokat az irányelveket, amelyeket a vármegyei gazdasági egyesület megvalósítás céljából maga elé tűzött. Az egyesület munkaprogramja részletesen kidomborítja a gazdaságtársadalom jövő feladatainak kérdéseit. Bizva bizunk, hogy a vármegyei gazdák támogatják ezt a szép, gazdag programot s akkor az egyesület némes törekvéseit meg is tudja valósítani.

Agrárius.

HIVATALOS RÉSZ.

Szentszéki ülnöki kinevezés. Siposs István, csanádegyházmegyei áldozár, nepsovetségi titkár a veszpremi püspöki szentszék ülnökévé kinevezett.

Tanítói kinevezések. Buzsáki Cecília Böhönyére, Eckert Gyula Pusztaszemesre, Ufvary Ferenc Karádra osztálytanítónak illetve kántortanítónak kinevezettek.

Pályázat. Csehánya (Veszprém m.) kántortanítói állásra pályázat hirdették. Határidő december 25. Választás december 26-án. Javadalma: lakás: 2 szoba, konyha, melléképületekkel, házikerttel; késpénzben, ingatlanban, szoigálmányokban, államszolgálati törvényszerű. Köteleesség: a mindennapi és ismétlőiskolások nevelése, oktatása; kántorság teljesítése; Gondviselés-egyleti tagság. Tannyelv magyar, kántorság német. Oklevéllel és egyéb okmányokkal felszerelt kérvények a városi plébániára küldendők. (Veszprém m.) Az iskolaszék.

Kérem a fűd ker. esperes urakhoz. A veszpremi püspökség egyházmegyei főhatósága alá tartozó ker. esperesplébános urakat felkérem, hogy nevezett püspökség központi pénztárából tiszteletdíjként évenként élvezni szokott összegről bélyeges nyugtájukat kifizetés végett említett penztárhoz meg folyó hó végéig megküldeni sziveskedjenek. Schmidt Lajos, püspökségi jószágkormányzó.

Ruhabeszerzési segélytöbblet kiutalása a tanítók részére. A vallás- és közoktatásiügyi m. kir. miniszter ur az alább megnevezett adóhivatalnál felsorolt egyházmegyei r. kath. tanítók részére a megfelelő ruhabeszerzési többlet kiutalja:

A nagyatádi adóhivatalnál 102.923. sz. a.: Lengyel Géza Vizvár 400, Gyay Frigyes Vizvár 800, Márkus Gyula Heresznye 200, Nemes János Lábod 400, Nagy József Babócsa 200, Bossányi Albert Babócsa 400, Horváth Lajos Peterháza 800, Kiss Gyula Tarany 400, Wehofits Gusztáv Tarany 200, Pataki Antal Mike 200, Lollók Lajos Mike 400, Péczér Tivadar Somogyuszab 800, Hahn Sándor Somogyaracs 1400, Frey Jenő Alexandrapusztá 700, Borsfai József Felsőegesd 400, Szigeti István Felsőegesd 400 K.

Apostoli körut.

Nagy ünnepe volt Nagykanizsának december 8. és 9-ike, amikor a megyéspüspököt, mint vendéget üdvözölhette. A püspök dec. 7-én érkezett. A város nevében nagyszámú köldöttség élén dr. Sabján Gyula polgármester meleghangu üdvözlettel köszöntötte. Kifejezést adott a város osztatlan örömeinek, hogy a főpásztor körében láthatja és tisztelheti. A püspök köszönő szavai után Pálffy Alajos főerdőmester Banthyányi Strattmann Laszlo herceg üdvözletét tolmácsolta. Az üdvözlések után hosszú kocásor élén négyesfogat vitte a zászlódiszba ültözött utcákon keresztül a főpásztor, kit a lakosság lelkes ovációval üdvözölt. A plébánia-templomnál a fényes diadalpau, ennél pedig a helybeii és vidéki papság fogadta a megyéspüspököt, kit a nagykanizsai esperesi kerület nevében Kirdy Elek c. kanonok, esperes üdvözölt. A püspök a zsúfoltság megelt plébánia-templomban ment, ott ünnepélyes áldást adott s ezután vendégül a szent-ferencdiákhöz szállott. Még aznap délután Bosnyák Géza főpásztor és Kolbenschlag Béla alispán tisztelettel fogadta. Szombaton nagymisét pontifikált és szentbeszédet tartott. Másé után a város képviselőtestületét vezette a polgármester a főpásztor elé. A polgármester üdvözölte a püspököt

és beszédében rámutatott a város törekvéseire, kérve a püspök jóindulatát.

— Sajnos, — mondotta — sok olyan intézményt nélkülözünk, amelyek más városokban megvannak. Különösen a katolikus lakosság nélkülöz sok intézményt. Örülünk, hogy itt látjuk Mel-tóságodat s hisszük, hogy Mel-tóságod a katolikusok szervezkedésében irányítóknk lesz.

A püspök a következőket válaszolta:

— Igazán meghat együttes megjelenésük, mert látom, hogy a polgármester ur vezetésével a valláskülönbesség nélkül gyűltek össze nálam. Nagyon köszönöm ezt és nagyon megfogom becsülni. Megbecsülöm, hogy meglejt nálam a város minden rendű és vallásfelekezeti polgára. Ez az ösz-szetartás nagy garanciája a város fejlődésének, mert nem kicsinyes harcokban emésztődnek föl az erők. Látom, hogy a különböző felekezetek közt meg van az egymás kölcsönös megbecsülése, amely a város javának, a polgárság javának előérése, a kulturális és szellemi kincsek előérése fog vezetni. Ezt a kölcsönös ösz-szetartást üdvözölöm ma a nálam való megjelenésben. Vannak hiányok. Vannak intézmények, amelyeket joggal kívánhat magának a város. Tudom, hogy regen mind hibák most is éreztetik halásukat. 30—40 éve mulasztotta el a város akkori vezetősége bizonyos intézmények megszeresét. Lassankint azonban a multak mulasztását pótolni lehet. Én ezt a várost, egyházmegyémet legnagyobb katolikus városát meg fogom becsülni, ahogy megérdemli, ahogy elvárhatja. Én részemről mindent megteszek. Azért jöttem, hogy lássam, hogy mire van szükség, mi a kívánság, mi az aspirációjuk. Ezekhez biztosítva van az én támogatásom. Azon intézmények, amelyeket önk akarnak, mindenkinek, az egész városnak hasznára lesznek. Apóják az egytelést, a békességet, ezt kérem én, mert céljaink előérésében minden árnyalat, minden vallásfelekezeti támogatására szükségünk van.

A püspök szavait zúgó éljenzéssel fogadták. Ezután a püspöknek a meglejtentek mindegyikéhez volt egy-egy nyájas, lekötelező szava.

Ebéd után az egyházfedelem a polgármester kíséretében Kiskanizsára hajtattott. Kiskanizsa híthú, vallásos népe rajongó szeretettel üdvözölte főpásztorát, ki a templomban prédikált és áldást osztott, majd szerető közvetlenséggel elbeszélgetett a néppel.

Ugyancsak szombaton délután tisztelegtek a főpásztor előtt a különféle vallásfelekezetek, a hivatalok vezetői, egyesületek, körök is.

Vasárnap a gimnázium ifjúságának ünnepélyes kongregációi tagfelvétele volt. Utána meglátogatta a kórházat és a délutáni vonattal Babócsára utazott gróf Somssich Béla látogatására. Az utbaeső állomásokon az egyes községek népe virágokkal, zászlókkal várta a vonatot, hogy láthassa új főpásztorát. A püspök mindenütt meleghangu szavakkal köszöntötte meg a ragaszkodóknak pártatlanul szép megnyilatkozásait.

Babócsának hétfőn volt az ünnepe. A püspököt a templomnál várta a község nagyjai és apraja. Ott szentmise és prédikáció volt.

Babocsáról visszajövet Zákányban gróf Zichy Ödön vendége volt a főpásztor, kit itt is szeretettel, lelkesedéssel vett körül a nép.

Kedden Kiskomáromban misézt és prédikált: A kiskomáromiak már több éve ismerték a püspököt. Teljes volt örömrük, hogy egykori vendégüket, most mint főpásztorukat üdvözölhették. Leikesedésüknek megnyilatkozása meghatott volt. Már kora hajnaltól kezdve körülverték a gyóntató-szekeret s valamennyien a püspök miséjén áldoztak. A legszebb emlék, amit a kiskomáromiak főpásztoruknak nyujthattak.

Kedden délután Garabonconzán át, ahol a meryenei és garabonczyi hívek élen Strauss Antal pápai kápián, plébános üdvözölte a főpásztor, Nagyada érintésével a zalavári bencések látogatására Zalaapdtiba érkezett a megyéspüspök. Az apátság ösz-szes rendtagjai Krollér Miksa apáttal várták. Szerdán a templomban ösz-szegyűlt hívekhez beszédet intézett, majd ünnepélyes áldást osztott. A községi előjárók és az iskolás gyermekek üdvözlése kísérte a püspököt az apátsági fogathoz, melyen Párok érintésével Keszthelyre ment.

Keszthely lakossága lelkesedéssel várta az egyházfedelemet. Dr. Dunszt Ferenc apátplébános vendége volt. Megerkezés után a megyéspüspök herceg Festetics Taszilo kegyurnál tett tisztelegő látogatást, ki röviddel később viszonzotta a tiszteletet és estebédre hívta meg a püspököt. Közben a különféle tisztelegők sora következett. Másnap a püspök szentmise után prédikált és áldást

osztott, majd az Irgalmas nővérek intézetébe hajtattott, hol hódoló ünnepe fogadta. Deiben megyéspüspökünk székvárosába utazott, magával hozva híveinek szeretetét, ragaszkodását, zálogul hagyva nekik áldását és jóindulatát.

Megyegyülés.

— December 10. —

A megyeházi nagyteremben gyűlés elején nem sokan ültek. Talán százan sem. De ákik ott voltak, nem bánták meg pontosságukat.

Dr. Rainprecht Antal főispánnak varázsszeme van a meglátásra. Meglátja, mi gyulladoz, mi forr, sovároag a lelkekben. Meglátja az eseménytörté-
dásban is a gyöngyöt, az értéket, a szép lelki vonást. S az érzést, a vágyat megosztja, nyilvánítja, ódái szárnyaival, mint fenséges látományt ragyogtatja. Az emberi cselekedetben megcsillanítja a jellemző vonást. Kiválasztja az értéket, a szepet, hogy a rafigyeltéssel tiszteletet, csodálatot s a közbis érzés lendületében egészséges, harmonikus, ünnepies hangulatot teremtsen.

Most sem tett másképen. Megnyitöbeszédében, amelyet olvasóink tárcarovaunkban találának, a béke hajnalhasadását köszöntötte, mert megérti, megérzi s osztja a békevágyat. Azután feimagasztalta a magyar király emberszerető nagy lelkét, amiért hogy az Isonzó habjaiban saját életet is veszélyezve tartotta vízszínen hűségés szolgáját. Akkor is megdobbant a szívünk, amikor olvastuk. Most is büszke érzést váltott ki bennünk, amikor hallottuk. Ilyen két, szívek érzésével találkozó szép beszéd bővös erővel fogta meg mindenki figyelmét, meghihletvén öket gyönyörködésre, lelkiodáadásra...

A szép megnyitöbeszédet meleg taps kísérte. Ennek elhangzása után a főispán napirend előtt az alábbi indítványt tette:

„Napirend előtt Veszprémvármegye magyar szívének hűségés, szeretete és alattvalói hódolata keres Hozzad utat! dicső királyunk IV. Károly!

Amire a hűtlen ármányos ellenség tengeryni és titáni erővel versenyző árja nem volt képes és hatalmadat, országaid nagyságot nemhogy nem csökkenthette, hanem ellenkezőleg utat volt kénytelen engedni gyözedelmes vitézeidnek Itália nagy darab földjére, — azt a rengeteg hitszegő venő megárdt, merészén száguldó Isonzó árával akarta kárpótolni.

Hőn szeretett uralkodóink folyó év november hó 10-én fel nem tartóztáható előnyomulásunkkor, valamennyiünk által ismeretes módon, életveszedelembé került. Hűségés vadásának az Isonzó örvényéből való kimentése közben csaknem a rohanó mély ár áldozata lett.

Csaknem fejedelmi martírja lett azon embercsmének, melyet uralkodói bölcsessége itthon is irányít alattvalóinak a megérdemelt, több joggal való felruházásakor, — de melyet az Isonzó álmossott, beszakadt gátjáról ennél jóval többei: nemessen érző hős szívével, királyi életét a legkövetlenebbül fenyegető valóságban szolgált, akkor, amikor kísérete egy igénytelen, egyszerű tagjának életét öfeneláldozó és minden szociális teóriát gyönyörűségessen felüszáryaló módon megmentette.

Kék Itáliának nincs külön Istene! Az a miénk is — magyaroké, IV. Károly éi és uralkodik dicsőségesen!

Honszerető és királyhú Veszprémvármegye hálásan tekint fel hozzád nagy Isten, aki böics fiadat, a mi Atyánkat, koronas királyunkat itt lent verhetetlen gyözedelmes vitézek — fent éber öngyáralok seregével véded és diszited!

Indíványozom: Veszprémvármegye törvényhatósága mai üléseéből hón szeretett királyunkal szerentesés megmenekülése alkalmából feliratul üdvözölje és kerje a kormányt, hogy öszinte szeretetből fakadó hódolatteljes szerencsekívánatait a trón számolyához juttassa.”

Az indíványt a közygűlés elfogadta s végre-hajtsával az alispán megbízta. Dr. Mohácsy Lajos felszólalására pedig elhatározta, hogy a gyűlés jegyzőkönyve a főispáni előterjesztés szövegét szó szerint megörökítse.

Az alispáni jelentést a törvényhatósági bizottság tagjai kézhez kapták. Így senki sem kívánta, hogy felolvassák. Mohácsy Lajos dr. a jelentés tárgyalásával kapcsolatosan a következő dolgok bővebb ismertetésével foglalkozott.

A katonaság takarmányra irálása.

Örömmel hallja, hogy a takarmányellenző bizottság megalakult s hogy ebbe a bizottságba szakemberek jutottak. A katonaság a takarmány-

H I R E K.

rekvirálásnál nélkülözötte a szakutadást, a belátást s a jóindulatot. Ez a bizottság nem rekviráló, hanem *harácsoló* bizottság volt. Nem törődött a helyes felbecsüléssel, a szükséglet törvényes megállapításával, hanem önkényesen járt el. Nem hallgatott panaszra, kifogásra. Mindezt elintézte egy galáns gesztussal. A gazdák örülhetnek, hogy ezt a *tatárjárdát* az alispán megszüntette. Kéri, hogy az új bizottság sok körültekintéssel s jóindulattal járjon el kötelességeiben.

Dr. Bibó Károly válaszában ismertette, hogy a katonai bizottságok hogyan alakultak s a rekvirálás miképpen indult. A vármegyei hatóság az eredeti rendelet utasítása szerint összeíratta a taksarmánykiszámlát és a szükségletet. A katonaság azonban ezeket az adatokat nem vette figyelembe. Ötletszerűen járt el s igazán harácsolott. Nem nézte, mi a szükséglet, hanem foglalt s akárhányszor előleget sem adott, hanem csak ismeretlen aláírással ceruzajegyzéket. Ezt illetékes helyen bejelentette, de átiratára választ nem kapott. Ez időközben létesült a taksarmányelosztó bizottság. Ez elsőben megállapítja a készletet s azután csak a felesleget írja össze. Megyénkben azonban feleslegről alig lehet szó. A minisztertől majd azt kéri, hogy a megye területéről a felesleget se szállítsa el. Hadd fordíthassák azt a megyebeli hiány pótlására. Kapnak a gazdák 15 vaggon erőtakarmányt. Ez ugyan kevés, de méltányos elosztással mégis csak hiányt pótol. Ennek egy részét akkor tartják, amikor a hiány kiáltóbb lesz.

Népoktatás.

Az alispáni jelentésben mely aggodalom szólal meg a tanítóhiány s az iskolák túlszűfolttsága miatt. Dr. Mohácsy Lajos is szövé tette ezt s kérte a főispán s az alispán közbenjárását, hogy a hadvezetőség-bocsássa haza a nélkülözhető tanítókat. Félt, hogy a jövőt munkáló oktatás és nevelés mostani korszaka nagy hézaga lesz a nemzeti kultúrának. Ezen kívül a nép vallásos lelkiületének meilyítése kívánja, hogy az istentiszteletnél az orgona- és énekesző ne hiányozzék. Az állami személyzetsegítést gyenge leányerők képviselik. Nagy részüknek idegen a falusi világ s a kielégíthetlenség a munkaeredményt károsan befolyásolja.

Az alispán a felszólalásra válaszulva kijelentette, hogy a közig. bizottság a kir. tanfelügyelő sürgős előterjesztése alapján már két ízben fölít a közoktatásügyi miniszterhez a tanítók szabadságolása ügyében. Ezáltal is javasolja, hogy a gyűlésből eredőleg maga a törvényhatósági bizottság ujjtsa meg ezt a kívánalmat. Ha ennek a felirtnak sem lesz eredménye, akkor a közoktatásügyi kormány adjon alkalmas helyettesítőket.

A faluk fertőzése.

Mohácsy Lajos dr. mélyeséges aggodalommal látja, hogy a családi életbe visszatérő katonák venerikus bajokkal fertőzik a felfelve-féltett tiszta, egészséges falusi életet. Intézkedést sürget a nagy erkölcsi s egészségügyi veszedelem ügyében.

Dr. Bibó Károly megnyugtatta a közgyűlést. A közig. bizottság már fölít a honvédelmi miniszterhez, hogy a katonákat orvosi bizonyítvánnyal szabadságolják. A katona jelentkezéskor a bizonyítványt is köteles fölmutatni. Ha ilyen okmányja nem lesz, a községi előjáróság hatósági orvosi vizsgálatra kötelezheti őt. Entől az intézkedéstől javulás várható. A közgyűlés s a felszólaló biz. tag az alispáni válaszokat helyeslően tudomásul vette.

A bizottsági helyek betöltéséről másutt számolunk be.

A közgyűlés hozzá járult az egyes törvényhatóságok átirataiban foglalt határozatokhoz s maga részéről is hasonló szellemű és tartalmú feliratokat intéz a kormányhoz. Különös helyeslést váltott ki Komárom város átirata-ázzal a kívánalmával, hogy a magyar szabadság történeti nagy napja, 1848. márc. 15-ike törvényes nemzeti ünnep legyen.

Érdekes vita fejlődött ki a jövőbeli birtokpolitika érdekében. Dr. Mohácsy Lajos hatósági ellenőrzést kívánt a földbirtokok eladásánál. Így kívánja országosan biztosítani, hogy a magyar föld magyar kézben maradjon.

A közgyűlés dr. Csete Antal, Jákó Géza és Kenessey István hozzászólása után az indítvány fölött napirendre tett, mert birtokvédelem szempontjából határozati intézkedést kívánt Somogy megye régebbi hazafias átirata, amelyet Veszprém vármegye is támogatott.

A Veszprémi Közgazdasági Bank 60 köbm. öltözéki szállítási kötelessége alól felmentést kért. A közgyűlés a kérelmet nem teljesítette, hanem a szállításra febr. végéig halasztást adott. (+)

— **Püspökünk utazása.** Megyéspüspökünk tegnap délután Budapestre utazott. *Hunyady József* gróf harctérré induló ifjának a fővárosban fogja feladni a bérmálás szentségét. Kedden érkezik vissza székvárosába.

— **Lelkigyakorlatok.** A kaposvári Ottár-egylet lelkigyakorlatai f. hó 11—13-ig folytak le az ottani Sz. Imre-templomban. *Hanauer A.* István c. apát, a budai szt. Imre-kollegium igazgatójának vezetése mellett. A város intelligens urnői teljes számban hallgatták végig az időszerű gondolatokkal átszőtt előadásokat. A figyelem és érdeklődés, melyet a lelkigyakorlatok napjaiban tanusítottak, azt mutatják, hogy a hallottak lelkeikben fogékony talajra találtak.

— **Választások a vármegyén.** A hétfői megyegyűlés betöltötte az egyes bizottságokban megüresedett helyeket. A vármegyei közig. bizottság új tagjai lettek: dr. *Békési R-mig, Kránitz Kálmán, dr. Magyar Károly, Szabadhegyi Kálmán, Wertheim Armin.* A közp. választmány új tagjai: dr. *Illés Dezso és Szász Károly.* Beválasztották az állandó választmányba *Gyerei Rikárdot, Nagy Sándort és dr. Horváth Lajost.* A lötenyésziesi bizottság elnöke lett *Hunkár Andor* s helyettesi bizottsági tag *Schrikker Sandor.* A vármegyei igazolóválasztmány új tagjai: *Cseresnyés József dr., Kaulzi Dezso, Kenessey Móric és Takács Ádám.* Borellenőrző bizottsági tagok Veszprémben *Szolnoky Ferenc dr. és Suly László.* Közegészségügyi bizottsági új tag lett *Kocsuba Emil* s a vármegyei főügyész helyettese a közig. bizottságban dr. *Köszeghy József.*

— **Adomány újságíróknak.** Az Országos Pázmány Egyesület kebeleben létesített újságírói nyugdíjpótló-alap javára dr. *Rott Nándor* püspök 400, *Simon György* apátkanonok 200, *Perényi Antal* kanonokplébános 100 koronát adományoztak.

— **Tisztújítás.** A vármegyei gazdasági egyesület hétfői közgyűlésében tisztikarát következőképen alakította meg: elnök *Magyar Károly* dr., alelnökök *Bibó Károly* dr. és *Holtischer Károly*; ügyész dr. *Csete Antal*; pénztáros *Nagy Lajos*; számvizsgálók *Perényi Antal, Haldekker László, Tanka Sándor.* Választmányi tagok: *Bibó Dezso, Bibó Géza, Csikvándi Ernő, Csikvándi Márton, Corba György, Elekes Gyula, Fiáth Pál br., Gyerei Rikárd, Jókai Imás Miklós dr., Lonkai Armin, Mihályi István, Molnár Miklós, Nirmsee Pál, Ovári Ferenc dr., Purgly László, Purgly Pál, Rainprecht Antal dr., Rausch László, Ree Jenő, Schreiner János, Schrikker Sándor, Szabadhegyi Kálmán, Szold Manó, Tóth Ede, Töpler Károly, Vécsey Tamás dr., Walla Géza, Walla Gyula, Wertheim Armin.*

— **A főispán kinevezése.** Dr. *Rainprecht Antal* főispán a megyegyűlésben dr. *Szeiberling Rezső* árvaszéki ülnököt tb. vármegyei főügyezővé, dr. *Lengyel Jenő* ügyvédet s dr. *Tóth Béla* árvaszéki ülnököt tb. vármegyei tiszti ügyésszé kinevezte.

— **Adomány a nyomdászárvának.** A nyomdászárva karácsonyi felruházására *Rainprecht Antal* dr. főispán 100 koronát adományozott. A nagylelkű adományt az árva névében hálásan köszöni a helybeli vezetőség.

— **Zárdalünnepély.** A veszprémi irlalmas nővérek intézete dr. *Molnár Dénes* apátkanonok, intézeti igazgató aranymiséje emlékére december hó 15-én ünnepélyt tart. Műsor: 1. Ödvözlő ének. 2. Ödvözlő. 3. Behr F.: Magyar dal 4 kézzre. 4. Könyv tündére. Laványos szimf. 5. Népdalok. 6. Louis Kron.: Fantásie. 7. Jézus és a kisdetek. 8. Behr F.: Valzer 4 kézzre. 9. Étlökép.

— **A vármegyei közművelődési egyesület.** A Veszprémvármegyei Közművelődési Egyesület mult szerdán id. *Száz Ferenc* alelnök vezetésével választmányi gyűlést tartott. Az alelnök meggyőző érvekkel mentette az egyesületi élet lanyhulását, hiszen a háboru elkedvetlenítő hatása minden szép és nemes ügy kultuszát visszavetette. Pedig a közművelődési szervezetnek, különösen azoknak, amelyek a magyarosítást írták zászlójukra, nem szabad tétlenül maradniok. Amikor pánszláv mozgalmak a magyar nemzeti energiát feszítik, hogy a haza testére áhító csehreménységeket a törekvéseket csirájukban megfojthasson, — akkor a magyarság erősítése, a magyar nyelv terjesztése a leghatásosabb eszköz. Buzdít erre a nemes munkára s a sikert leten áldását reméli. Ezután

kegyeletes szavakkal parentálta el a volt elnököt *Hunkár Dénes* főispánt. Erdemeit jegyzőkönyvbe iktatták. Az egyesület új elnökválasztás előtt áll. Örömmel jelentette, hogy az elnökséget dr. *Rainprecht Antal* főispán örömmel elvállalja. A választmány erre kimondotta, hogy a jövő évi közgyűlésen, melyet január első felére tervez, általános-tisztújítást tart s az egyesületet újra szervezi. A szervezés, előkészítés munkálataira bizottságot küldtek ki. Minthogy *Papp Sandor* m. kir. tanfelügyelő az egyik alelnöki állásról lemondott, a választmány azt a szándékát jelezte, hogy az alelnöki állásra dr. *Bibó Károly* alispánt öhatja megnyerni. Az egyesületnek 1569 kor. vagyon van. Az 1917. évben csak 79 kor. volt a bevetel.

— **Adomány.** *Király Elek* c. kanonok, hahóti esperes a megyés püspök első kanizsai látogatásának emlékére a nagykanizsai kath. Legényegyletnek 1000 K-t adományozott.

— **Városi közgyűlés.** Eddigi megállapodás szerint dec. 22-én városi közgyűlés lesz. A tárgyszorozatban utcarendezésnek s a színház átvételének fontos kérdése is szerepel. Mindkét ügy megérdemelné, hogy a közgyűlés megegyezéssel, minden előtetel nélkül tárgyalná. Ebből a célból jó lenne, ha a városi képviselők pártokból értekezletet tartanának. Ott minden vélemény vezetői kifejezhetnék érveiket s a komoly, nívós vita nyomában megértés, a dolgoknak bekes elintézése járhatna. Ilyen fontos kérdést ne pártok döntsének el, hanem lehetőleg az egységes képviselőtestület.

— **Hadikölcsön.** A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület választmánya az újabb hadikölcsönre 13.000 koronát jegyezt.

A Veszprémvármegyei Közművelődési Egyesület 1000 koronával vesz részt a hadikölcsönjegyzésben.

A Veszprémmegyei Takarékpénztárnál eddig összesen 1.615.350 K jegyzés történt a VII. hadikölcsönre. Ez a nagy összeg is hangosan beszél a jóhírművű intézet hatalmas fejlődése mellett.

A Veszprémi Közg. Bank eddigi hadikölcsönjegyzése 550 ezer korona.

— **Törvényhatósági bizottsági tagválasztások.** A vármegyében f. hó 29-én öt kerületben lesz törvényhatósági bizottsági tagválasztás. Minden kerületben egy-egy tag választandó. A kerületek és a választási elnökök a következők: *Dabrony*: dr. *Jókey Imás Miklós, Nemesvámos*: dr. *Ovári Ferenc, Vörösbéreny*: *Csomasz Gyula, Láci: Tóth Bálint, Szilasbaldás: Droppa Károly.*

— **Szilveszter-est az Iparoskörben.** A veszprémi Iparoskör Szilveszter-estét rendez, melyre a tagokat ezuton is meghívja az elnökség. Vendégeket is szívesen látnak. Az estély felolvasással lesz egybekötve, melyről részletes műsors lapunk legközelebbi számában hozunk. Zené és tánc nem lesz. Az estély, melyen egy teríték 4 K-ba kerül, *Zuschmann János* éttermében lesz. Az esetleges jövedelem jótékony célra fordíttatik.

— **Szegény tanulóknak.** Szerkesztőségünk 100 koronát kapott jótékony célra. A jölelti adakozó megkért bennünket, hogy az összeget a szegény iskolásfiús segélyezésére adjuk. Erre a célra átadtuk a polgármesteri hivatalnak.

— **A tankötelesek beiskolázása.** A vall. és közokt. miniszter utasította a tanfelügyelőket, hogy a felekezeti iskolákba járó tankötelesek beiskolázása iránt is a törvény teljes szigorával járjon el. Az iskolamuhasztások körül ugy kell eljárni, mint a községi iskolák részére van megállapítva. Ha a községi előjáróság einézéséből eredne mulasztás, ugy azok ellen fegyelmi eljárás indítandó a közigazgatási bizottság útján, ha pedig a felekezeti iskolásokat terhelni mulasztás, ugy megtorló intézkedések véget közzveilen a miniszteri-umhoz kell jelentést tenni.

— **Az elemi iskolák bezárása.** A helybeli kath. elemi iskolákban sok a kanyaróbeteg. A városi tisztiorvos már javaslatot tett az iskolák bezárására. A városi egészségügyi bizottság hétfőn tárgyalja a javaslatot s ekkor határoz, hogy egyes osztályokat zárat-e be, vagy az egész iskolát.

— **Fémbejelentés.** A városi hatóság komolyan figyelmezteti a közönséget, hogy a fémbejelentési s a kilincslapokat stetje szolgáltatassa be. A késedelmesek erzekeny büntetésnek teszik ki magukat.

— **Burgonya.** A város az orsz. közlelmezési hivatalnál 3 vaggon burgonyát kap. Felelt lehet, hogy a szállítás alig történnel fagymentesen. A város kiserőt rendel ki a szállítvány mellé.

— **Tűzelőt karácsonyra.** Vágyva-vágyva közlik a világ, hogy karácsonykor angyal szálljon a földre. A béke angyala, aki dicsőséget harsonáz az Egnek s *békességet* a jóakaratu embereknek. A szívek mélységében békevágyán a reménység sugara csillog s jelzi az utat palotába, konyhába. Édes Isten! be jó lenne, ha az angyal mindenhol meleg szívet találna. És meleg szobát még a szegényeknek is, hogy ne reszkessen didergő test ezen a szent estén, amikor a békéért sóvárgó világ az eget harmatozását, a mennyei vigasztalásnak békességét, a megváltói szeretet megtestesülésének üdvösséges éjszakáját várja. Amikor semmi más érzés, csak a szeretet, a könyörület, a boldogátévés járjon a földön. Édes Isten! be jó lenne, ha nem kékülne kicsiny gyermekszáj, ha nem gemberedne kicsiny gyermekakcsó ezen az estén, a téli világtalan, melegtelen szobákban, amelyekben ugyanolyan szent, boldog vágyakozással várják az apró emberek a Jezust, mint a fényes házakban. Oh, ha világos, ha meleg lenne ez estén minden családi tűzhely, hogy mosolygó angyalszemek ragyoghatnának kicsinyke karácsonyfákra s hogy a gyermeköröm édeségetől boldog szülői szívek nagyobb melegséggel, emberibb megértéssel zenghetnék az angyalszózatot: Dicsőség a magasságban Istennek, béke a földön a jóakaratu embereknek! Édes Isten! küld jóakarátod a szívekbe, hogy ez a jámbor kívánság valóra váljon!

— **Altisztek segítése.** A honvédelmi miniszter segíti a további szolgáló altiszteket. Egyszeri 100 kor. segélyt kap a nős vagy özvegy s egy gyermekes altiszt. Akinek két vagy három ellátatlan gyermeke van az 150 K, akinek több gyermeke van 200 korona segélyt kap.

— **Kabaré estély.** A veszprémi közhivatali kezek és díjnokok egyesülete szépen sikerült kabaréestélyt rendezett a legenyegylet helyiségében. A fiatal egyesületnek ez volt az első nyilvános szerepése. Csak nemrég alakult meg Bertalan László elnökségével s máris biztató jeleit mutatja a gyors fejlődésnek. Különösen dicséretes az új egyesület önképző szándéka. Erre a törekvésre megérdemli a közönség támogatását. A szereplők sok tapsot arattak tetszelős előadásukkal. A gazdag műsor egyes számaiban Imre István, Szigeti Ilonka, Szűcs Mariska, Rimpek Jenő, a kis Bertalan Margitka, Vágó Minka, Adorján Teréz, Táray Antal, Kerepeszy Piroska szerepeltek. Bertalan László sok igyekezettel, hozzáértéssel s masokat is tüzelő lelkesedéssel vezeti az új egyesületet. Bizni lehet, hogy az anyagi célon kívül nemes erkölcsi irányzattal is.

— **Tanulói munkáscsoportok.** A közoktatásiügyi miniszter utasította a tanfelügyelőket, hogy azonnal szerezzenek biztos tudomást arról, hogy a tanulói munkáscsoportok igénybe vételtek-e, hol, kinek a birtokán és minő munkára használtattak fel. Végül ki vezette a munkáscsoportokat.

— **Összeírás lisztellátásra.** Dr. Bibó Károly alispán elrendelte, hogy a községekben azokat, akik 1918. aug. 15-ig liszttel ellátva nincsenek s azokat is, akik már eddig is hatósági ellátást élveztek, dec. 18-ig össze kell írni. Az összeírást a jegyzők kötelesek végezni. Fejkvóta csak 7 kg. lehet. A bejelentés az adatait előjárók személyes utánjárással ellenőrzik. A jegyzők a bejelentőlapokat dec. 30-ig betervezni tartoznak. A főszolgabírók az összeírás alapján egy járási összkimutatást készítenek, amelyben minden községet külön-külön is feltüntetetik.

— **Karácsonyfa.** A fehér téli színen már a napokban zöld szigetfoltokat alkotnak a karácsonyi fenyőágak. A spekuláció bizonyára erre is rátette árszófóliát. Előre figyelmebe ajánljuk az illetékes hatóságnak, hogy a karácsonyfával történő üzkerkedést akadályozza meg. Szerény ár mellett a szegények hideg szobájába is kerülhet karácsonyi zöld fácska. Így pótolja a szűk szíveleget, amit a télben való nagy szegénység elvont.

— **A vármegyei petroleum.** A bérői megyegyűlésen egyik bizottsági tag kifogást emelt a községek petroleum ellátása miatt. Egyes helyeken ebben a dologban a kizsákmányozás politikája érvényesül. Állítólagos sérelmeket emeltette meg, hogy 20—12 istálló uradalmi 90 kg petroleumot kapott, amikor a közeli falunak 40 kgot utáltak. Kérdette az alispánt, hogy van-e valami utasítás a kiosztás szabályozására? Ha van, kikérik-e ezt a szabályzatot s megtartják-e? A biz. tag kérelmét elutasított, elő, hogy a falusi nép több petroleum-

mol kapjon. Nagy hátrányára lesz a petroleumhiány a falusi gazdálkodásnak. A munkát korán kell befejezni, viszont a korai keléshez szokott nép most nem kezdhet előbb munkába, mint amikor már a nap világít.

Az alispán megnyugtatja a felszólalót, hogy segíteni törekszik a bajon. Már is több petroleum van kiutalva s az adagok is nagyobbak lesznek. A községek jutalékát a járás feje szabja meg, az elosztás pedig a megjelölt kereskedők révén történik. A felszólaló, amely az uradalmak kedvezőbb támogatásáról szól, téves lehet. Mindazonáltal intézkedik, hogy a főszolgabírók a petroleum igazságszolgáltatását szigorúan ellenőrzék.

— **Segély a hadicsaládoknak.** A főispáni jótékony alapból 6000 K jutott a város hadiszegényeinek. A hadisegélyesek száma több az ezernél s így egyenlően osztva egy családra csekély összeg esnek. A város vezetősége a képviselőtestületet kéri fogja, hogy ez összeget 9—10 ezer koronával toldja meg s a nagyobbodott összeget nagyon szegény és olyan hadicsaládok között ossza föl, akiknek iskolagyermekük van. A város ezzel pótolná az elmaradt ruha- és cipőkiosztást.

— **Utcarendezés.** A legközelebbi közgyűlésen tárgyalás alá kerül dr. Óvári Ferenc indítványa az utcarendezés ügyében. A közeli térség a Cserháttal való kapcsolatot keresi s ehhez szükség van a Pillitz-házra, a Graner-udvarra s a kerekeskut-utcai volt Horváth-féle telekre. A tavolabbi térség már a jövő fejlődésnek nyitja meg nagy látókörét. A jutasi ut beépítése szükséges teszi, hogy az ez utvonallal egyesül összekötést kapjon a város központjához. Ehez a térség már évekel előbb elkészült. Nyílegyenes utcát rajzol ez a Gizella-térről kezdődőleg, a Vakkbattyán-utca betorkolva, a Kerekeskut-, Pacsirta-, Kőkép-, Cserhát-utcaikat északraletti vonalban átszelve, a völgyikut felett 14 méteres uttal átvezetve. Ehez persze még több kisajátításra lesz szükség. Amde ha a Jutas felé leendő fejlődés a várospolitika tengelyévé válik, akkor az utcanyitás nem maradhat a jövő zenéje. Csak hogy odáig még messze van! Az első lépés azonban az említett három telek kisajátítása lesz.

— **Villany.** A város ígéretet kapott egy ciszterna nyersolajra. Mig ezt meg nem küldik, a hatóság a villanyvilágítást korlátozni kénytelen. A korlátozás az éjszaka második felére szól. A reggeli sötétséget tehát ott se lehet elosztani, ahol villanylámpák vannak. Ilyen helyekre is elkelne, még pedig jogosan valamelyes petroleum.

— **A veszprémi vásárok.** A városi tanács a jövő évi veszprémi országos vásárok napját megállapította. A vizeskeszli vásár jan. 7-én, a Bálint napi február 11-én, a Flórián napi április 29-én, a Lőrinc napi aug. 5-én, a Máté napi szept. 23-án, a nov. első hétfői vásár november 4-én lesz.

— **Burgonya a katonaságtól.** A közlelmezési miniszter közben jár, hogy a katonaság által nagy sietve folytatott rekvirálást beszüntessék. Együttal intézkedés történt, hogy a már lefoglalt készletből 1200 vagonon felül eső felesleget a polg. lakosság céljaira fordítsák.

— **Sertés.** A város kész sertéseiből néhányat egészben is elad a fogyasztóknak. A készlet egy részét a hatóság székben méri hadicsaládoknak husjegyre, a többi az élelmezési r-t. boltjába utalja. Itt a husz jegy nélkül, a zsirt és szalonnát azonban jegyre adják.

— **A családkonvenció kimérésének beállítása.** Polgármesterünk közteszi a következő alispáni felhívást: Az 1917. évi gabonatermés átvételének biztosítása érdekében a konvenció kimérését további rendelkezésig a vármegye egész területén enzenel betilom. A konvenció kimérésénél követendő eljárásra vonatkozó további rendelkezéseimet pár napon belül pótlólag fogom kiadni. Felhívom, hogy ezen tiltó rendelkezéseimet a hatóság egész területén haladéktalanul és a legelterjedtebb módon tegye közhírré. A közhírré tételeim különös gondot fordítson arra, hogy a hatósága területén levő puszták, majorok, tanyák tulajdonosai, illetve bérői, valamint az összes konvenció alkalmazottak és családok is tudomást szerzhessenek. Veszprém, 1917. december hó 3-án. Dr. Bibó Károly s. k. alispán.

— **Munkásétező.** Győrött nemcsak tisztviselő-, hanem munkásétező is létesült. Egy napi koszt (3 lál ebéd, 1 lál vacsora) 3 kor. 80 fillér. Az első ebéd volt: huszlev, pecsenye káposztával s pogácsa. Biz ez elég jó még tisztviselő koszt-nak is.

— **A diákokért.** Győrött a főgimnázium igazgatója a természettani szertárt felajánlotta a szegény tanulóknak részére tanulószobának. A meleg szobával így akarja pótolni az otthoni hideg szobát. Meghallván ezt a fakeskedők, több közepiskolai tanuló részére tűzfűt adományoztak. Hogy amikor a tanulószobából haza mennek, otthon is meleg szobára találjanak. Náluk nem akadnának ilyen jótékony fakeskedők s egyéb fában bővekedő mecenások?

— **Köszönetnyilvánítás.** A Közhivatali Kezélők és Díjnokok Országos Egyesületének veszprémi köre által 1. évi december 8-án rendezett jótékony célú kabaréján felajánlottak: Dr. Rott Nándor megyéspüspök 50 K, Pócsy Endre és Kálmán István 36 K, Samod Marcell 25 K, Nagy László, Pollacek János, ifj. Markovich László és Schreiner János 20—20 K; Nagy János 16 K, dr. Rainorch Antal 14 K, Bokrossy Ferenc, Hübner Béla, dr. Horváth Lajos, B. L. Ince Kálmán, Lantos Dezso és Molterer János 10—10 K; Ujvári Károly 9 K, Punga Ferenc 8 K, dr. Sándorfi Dezso, dr. Molnár Dénes, N. N. és Benkő József 6—6 K; Orsós Lajos, dr. Puskás István, dr. Hossz József, Ligeti növeked 5—5 K; Kerényi Andor, Erdős főmérnök, Waszindák János, Lusztig Béla és Szabó Sándor 4—4 K; dr. Horváth Rezső, Szarka János, Bujdosó János, Götzenberger Lajos, N. N., N. N. és Gáspár János 3—3 K; Benkő János, Baumgartner Mihály, Pásztor Anna, Horváth Sándorné, Rozmán Manci, Czirik Oszkár, Fülöpás Irén, N. N., Pityinger Anna és N. N. 2—2 K; Bolla József, Bolla János, N. N. és Szász Teréz 1—1 K; Horváti Mariska és István Ferenc 50—50 f, és N. N. 40 f. A felajánlásokért ezutal nyilvános köszönetet mond az Egyesület elnöke.

— **Husárak.** Zalaegerszegi maximális árak: marhahús kgja 5 kor., leveshús 4-50 K, borjúhús eleje 4-50, hátulja 5 K. Szopos malac (3 kg.) 10 kor. Olvasztott zsír 11-50, háj 11-20, friss szatonna 11-50, csemegeszatonna 11-40, pórtörtyű 4-80, füstölt káréj 13-30, füstölt oldalas 12-40, friss kalbász 11 kor. A sonkafélék drágábbak, mint nálunk. Nyers sonka kgja 15-40, főzve 18-40. Mindezt a Zalamegye c. lap dec. 9-iki számából közöljük.

— **A balatoni halászat.** A halászatot r-t. bérlete 1925-ben lejár. Az eddigi bérlet már 1918. januártól kezdődőleg az 56.000 kor. bér helyett 115 ezer kor. bér ajánlott föl. Ugyanennyit ajánlott a Haltegyesület r-t. s még 15%-ot a tisztanyereségből, amelynek címén 20 ezer koronát veszteség esetére is biztosít. Ha bérlete 1925. jan. 1-től kezdődhet, az 1918. jan. 1-ig visszaterjedő hét évre is megfizeti a jelenlegi haszonbér s a 115 ezer kor. közti különbözetet. Jelenkező a Magyar Földbirtok Bank is, de eddig nem adott be ajánlatot az elnökséghez.

— **A munkásélet felfüggesztése.** A keresk. miniszter dec. 23-ára s 30-ára eső vasárnapokra az ipari és kereskedelmi árusítás egész napra megengedte. A tűzelőanyagbéli lakarekosságról szóló rendelet azonban ekkor is betartandó.

— **Szabad vadhúst szállítani.** December közepétől kezdve egy szarvast, egy vaddisznót, két dämvadat, két őzet, husz nyulat, husz foglyot, husz fácánt s 100 kgon alul levő vadhús mennyiséget igazolvány nélkül lehet szállítani.

— **A katonai kórházak élelmezése.** Ugy halljuk, hogy a hadügyminiszter legközelebb kiadandó rendelkezésben a katonai kórházak berbeadott élelmezését megszünteti. Ezentul a kórházakat is a katonaság élelmezi. Előbb is elkelni volna már ilyen rendelkezés. Kevesebb lett volna a kórházi családok bünpere s több vállalkozó megszabadult volna attól a háborús fejfajástól, hogy mit is csináljon a beteg katonák zsírján megtakarított nagy tőkével.

— **Jég a Balatonon.** A somogyi részen december elején befagyott a Balaton. Valószínűleg csak siker szélén, de oly erősen, hogy megbirta a korcsolyázókat. Legritkább eset, hogy a Balaton ily korán fagyjon.

— **Dr. Rott Nándor megyéspüspök ur** Óméltóságát — engedelmével — otthonában lenyenyképezem. Értesitem a fűd Papságot és mindazokat, akik érdekel, hogy a felvételekről készült, művészién sikerült fényképek műtermemben kaphatók, esetleg posta útján megküldhetők. *Óz. dr. Lax Jenőné, művészi fényképező.*

— **Hadikölcsön** jegyezhető orvosi vizsgálat nélküli életbiztosítással kapcsolatosan 18 évestől 55 éves koruk részére. A biztosítások a harcéri szolgálattal alatti is érvényesek. Bővebb felvilágosítás nyérhető az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság veszprémi főigazgatójánál* Szabadsz. 3. sz.

— **Két jó családból való fu halálaltononak felvételek** HAJDA GYULA szülőmesternél Veszprém, Cserhát-utca 11.

— **Használt** de jókarban levő **útszabunda** 300 koronáért vidéken eladó. A címet megmondják a szerkesztőségben.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekőbb specialitásait. **VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22**
Fogházás • Műfogak • Fogtömés

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Kovács János napszámos és Pap Zsófia leánya Erzsébet r. k. — Reizinger István mezőgazdasági cseled és Horváth Mária leánya Margit r. k. — Zámbo Gyula kereskedő és Shultz Jolán leánya r. k. — Horváth István népzeneész és Nyári Mária fia István Lajos r. k. — Szűcs Károly csizmadiaszeged és Horváth Julianna fia Imre Károly r. k. — Bokrossy Jenő városi főmérnök és Závodnik Sára fia Viktor, Miklós r. k. — Horváth János napszámos és Nagy Eszter fia halva született.

Halálozás.

1916-ban hósi halált halt katonák: Libis Antal cipész, 21 éves r. k. — Blaskó Gyula cipész, 25 éves r. k. — Németh József 35 éves r. k. — Kolarik Mihály földmives, 36 éves ág. h. ev. — Farkas Dániel lakatos, 21 éves ev. ref.

Özv. Novák Imréné Büki Julianna varrónő 82 éves r. k. — Csomai János napszámos 81 éves r. k. — Zsandár János ácsgregéd 46 éves r. k. — Vinkelmann Adam földmives 72 éves r. k. — Peharda Emilné Németh Anna szobafestősegéd neje 30 éves r. k. — Özv. Kőmives Ferencné Keresztes Mária varrónő 68 éves e. ref. — Vilček Pál 10 éves ág. h. ev. — Fülöp András napszámos 76 éves ág. h. ev. — Varga Kálmán nyug. pénzügyőr 44 éves r. k.

Házasság.

Beiglbeck Ferenc fodrászsegéd r. k. és Bornemissza Margit varrónő r. k.

ságával, nagy tudásával, ambíciójával felvirágoztassa a gazdasági egyesületet.

Dr. Rainprecht Antal meghatva mondott köszönetet a gazdák bizalmáért. Az elnökséget azonban egyéb nagy elfoglaltsága miatt nem vállalhatja. Meggyőződése szerint ennek a nagyfontosságú gazdasági szervezetnek olyan elnöke van szüksége, aki minden idejét, szakudását az egyesületnek szentelheti s aki egyuttal gyakorlati gazda is. Ajánlja a közgyűlésnek, hogy a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület elnökévé dr. Magyar Károly orsz. képviselőt az egyesület agilis régi alelnökét válasszák meg.

A közgyűlés az indítványt egyhangú lelkesedéssel elfogadta. Az új elnök köszönetet mond a bizalomért s igéri, hogy lelkes buzgalommal áll a Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület élére s a gazdák érdeke mellé. Ezt az elhatározását azonban csak úgy valósíthatja meg, ha a vármegye gazdaközönsege teljes szamban sorakozik az egyesületet zászlaja alá.

A közgyűlés az első alelnöki állásra dr. Bibó Károly alispant, másodalelnökké Holtscher Károly orsz. képviselőt választotta meg. Dr. Bibó Károly egyik legregibb munkatársa a vármegyei gazdasági egyesületnek. Mindig jóakarattal, lelkesedéssel támogatta annak ügyeit, most pedig, mint a vármegye első tisztviselője, még hathatósabban mozdíthatja elő az egyesület érdekeit. Holtscher Károly a vármegye egyik legjobb gazdája. A gazdasági közügyek terén is példás működést fejtett ki. Alelnökségét lelkesen üdvözli a vármegye földmivelő népe.

Dr. Rainprecht Antal főispán indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület igazgatóválasztmányát kiegészítse és a kiegészítést felkaroljék egyénekké kiegészíti s e végett az alapszabályokat olyanformán módosítja, hogy az igazgató választmányi tagok száma több legyen. Az új helyeket majd kiegészítéssel vagy azok hivatott képviselőivel töltik be.

Kajdacsy Endre ügyvezető-igazgató ismerteti az 1918. évi egyesületi költségvetés tervezetét és előterjeszti a jövő évi munkaprogramot. A közgyűlés úgy a költségvetés-tervezetet, valamint a munkaprogramot, amelyet más helyen ismertettünk, elfogadta.

— **Állást keres** helyben középkorú intelligens özvegyasszony, lehetőleg fél napi elfoglaltsággal, esetleg otthon végezhető írásbeli munkát vállal. Ugyancsak nála könyvek eladók, teljesen új és szép díszkötésben. Ugymint: báró Eötvös József, Tompa Mihály és Petőfi Sándor összes munkái. Továbbá eladó egy szép teás- s egy mokkás-készlet porcelánból és egy szép képes-levelezőlap tartó kosárka (kézimunka). Megtekinthető délfelé, vagy ebéd után. Cím a kiadóhivatalban.

— **Minden honpolgár szent és hazafias kötelessége, hogy minél nagyobb összeget jegyezzen a VII-ik magyar hadikölcsönre!** Ennek leg-egyszerűbb és legcélszerűbb módja a **hadikölcsönbiztosítás!** A hadikölcsönbiztosítás mindenkinél, még a szerény jövedelemmel bíró polgárnak is lehetővé teszi, hogy a hadikölcsönjegyzésben részt vegyen, mert a hadikölcsön vetelását biztosítási díj alakjában kényelmesen évi, félévi, sőt negyedévi részletekben törlesztheti s egyuttal családjáról is gondoskodik, mert a jegyzett hadikölcsön-kötvények korábbi elhalálozás esetén családjának minden további fizetés nélkül azonnal kiadatnak. **A hadikölcsönbiztosításhoz 10.000 koronáig orvosi vizsgálat nem szükséges.** 10.000 koronán felüli hadikölcsönbiztosításnál orvosi vizsgálat szükséges, melynek költségeit az intézet viseli és amelynek díjai olcsóbbak. **A biztosítás már az első naptól kezdve, bármely okból következéské is be az elhalálozás, tehát a háború mindennemű veszélyére, továbbá öngyilkosság és párbaj esetén is érvényes.**

A díjfizetések kedvezőek és előnyösek. pld. egy negyvenéves ember 10.000 K hadikölcsönt jegyez, melyet életbiztosítással kapcsolatban óhajt törleszteni, évenként 590 korona díjat fizet 15 éven keresztül, mely idő lejártával nem 10.000 korona, hanem 12.000 korona névértékű hadikölcsönkötvényt kap. Ha a biztosított előbb elhalna, ugy törvényes örökösei azonnal megkapják a 10.000 K névértékű hadikölcsön-kötvényt. — Jegyezni lehet a Foncière Pestii Biztosító Társaság veszprémi képviselőténél: a **KÖZGAZDASÁGI BANK és TAKARÉKPÉNZTÁRNÁL.**

— **200 darab 5 1/2%-kal kamatozó veszprémi takarékpénztári részvény eladó.** — Jó karban levő irógépet és Wertheim pénzszekrényt vesz **SEMERÉY JÁNOS** kereskedelmi és közvetítő irodája Veszprém, Rákóczi-utca 2.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdaggyűlés.

A Veszprémmegyei Gazdasági Egyesület december 10-én tartotta meg tisztújító közgyűlését dr. Magyar Károly orsz. képviselő elnöke alatt.

Az első tárgy a tisztújítás volt. Ezt megelőzőleg elnök bejelenti, hogy Purgly László az alelnöki állást újabb megválasztása esetén sem fogadja el. A közgyűlés sajnálattal veszi tudomásul az érdeműs alelnök lemondását.

A választás idejére a korelnökséget Reé Jenő veszi át s az elnöki szék betöltésére dr. Rainprecht Antal főispánt ajánlja. Megemlíti, hogy régi szokás alapján is a mindenkori főispán volt az egyesület elnöke. De a tradíción kívül a gazdák abból az okból is Rainprecht Antal főispánnal óhajtják betölteni az elnöki széket, hogy ismert ügybuzgó-

Faeladási hirdetmény.

A veszprémi püspökség karádi erdőgondnokságában alább felsorolt vágások fatömege zárt ajánlatok útján fog eladatni, ugyanis:

1. a kéri	1917/18. évi	11:50	k. h.	vágás	fatömege.
2. a kisbári	" "	11:80	" "	" "	" "
3. az aesai	" "	8:04	" "	" "	" "
4. a törökkoppányi	" "	7:80	" "	" "	" "
5. a ráksi	" "	6:78	" "	" "	" "

A részletes becsük és eladási feltételek az uradalmi erdőhivatalnál Karádon betekintheők.

A zárt ajánlatok, melyekhez a becsérték 10%-a, mint a bánatpénz melléklendő s amelyekben határozottan kitéendő, hogy az ajánlattevő a részletes eladási feltételeket ismeri és elfogadja folyó 1917. évi december hó 20-án délelőtt 10 óráig, amikor az ajánlatok felbontatni fognak, az uradalmi erdőhivatalhoz Karádra terjesztendők be.

Későbbben érkező ajánlatok tekintetbe nem vétetnek.

Karád, 1917. évi december 13-án.

VESZPRÉMI PÜSPÖKSÉG ERDŐHIVATALA KARÁDON.

Tisztelettel tudatjuk, hogy a „Siófoki Központi Tejcsarnokot“

megvettük. Bárki másnál előnyösebb feltételek mellett vásárolunk **TEJET.** Arájanlatokat kér:

„Havasi“ Vajvállalat Siófoki Tejcsarnoka Siófok, ^{VAGY központja} Kaposvár.

Uj és használt fegyvereket, pisztolyokat ad és vesz, javításokat elfogad **Szemerey János** fegyverkerekedő. Veszprém

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 felszer és 2 udvar. — Az utcafelől lakás bolthelyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszek

árajánlattal:

füstölt szalonnát
és sonkát, törköly-
pálinkát, mandulát,
diót, sárgaviaszt,
mézet, almát, körtét
és egyéb gyümölcsöt,
befőttet, lekvárt, vadat

SZEMEREY J.

VESZPRÉM. (Főtér.)

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a Korona-szálló átellenében.

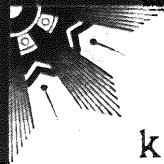
Elfogadok a szakmamba
vágó mindenféle munkát,
igazításokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Bakos Kálmán

fűszer-, csemege-, bor- és ásványviz-
kereskedő

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Csillagó

karácsonyfa-
diszek, karácsonyfagyertyák,
girlandok és kötöző-
zsinegek nagy választékban.

Szaloncukor nagy mennyi-
ségben Friss
áru, 1 kgros dobozokban.

Teasütemények,

Cacesok nagy választékban.

Conzervok. Gyümölcsök.

Háztartási cikkek.

Pezsgő. Bor.

Cognac. Likőrök.

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdíszesebbé
— pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árban számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kiviteiben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölk.

HIRDETÉSEK

feivétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve.

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

a legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig minden néven nevezendő

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetések, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatelti táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és es-
ketési tudósítások, számlák, címkék,
stb. stb., jutányos árakon számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek letudás szerint fűző vagy
bekötve szállíthatnak. Hivatalos, le-
vélpapírok és borítékok, okmánybár-
tók mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgálá-
pok, tet-zészerinti menajl-egben.
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
írodai, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elintéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61